

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Medji 2024

IT-TMIEN SENA

IL-MALTI (Il-Fehim mis-Smigh)

IL-ĦIN: 15-il minuta

Il-Karta tal-Għalliema

(din il-karta m'għandha qatt tingħata lill-istudenti)

**Gwida għat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigh
f'każ li jintuża dan l-iskritt**

1. L-għalliema tal-Malti li se jmexxu l-eżami tas-smigh jgħidu lill-istudenti:
"Il-ħin għall-eżami tal-kitba għadda. Ser ngħaddu issa għall-eżami tal-fehim mis-smigh. Jekk jogħġobkom sibu paġna 11 tal-karta tal-eżami."
2. Meta l-għalliema jaraw li l-istudenti kollha sabu l-paġna mitluba, jgħidulhom:
"Għandkom ftit ħin biex taraw l-eżerċizzji kollha li tridu taħdmu."
3. Wara 3 minuti l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa se tisimghu s-silta kollha għall-ewwel darba. Waqt li qed tisimghuha tistgħu twieġbu l-mistoqsijiet u tiegħu xi noti li jistgħu jgħinukom. Is-silta ser terġghu tisimghuha darb'ohra aktar tard."** L-għalliema jaqraw is-silta kollha b'ritmu meqjus.
4. Wara li tinqara s-silta, l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa għandkom ftit ħin biex taħdmu l-eżerċizzji fuq is-silta li smajtu."**
5. Wara 3 minuti l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa se tisimghu s-silta għat-tieni u l-aħħar darba. Waqt li qed tisimghuha tistgħu tkomplu twieġbu l-mistoqsijiet."** L-għalliema jaqraw is-silta kollha b'ritmu meqjus.
6. Kif l-għalliema jtemmu l-qari tas-silta kollha jagħtu 3 minuti lill-istudenti biex jaħdmu t-taħriġ u kif jgħaddi l-ħin jgħidu: **"Issa baqgħalkom ftit ħin biex tlestu u tirrevedu l-eżerċizzji kollha tal-eżami tal-fehim mis-smigh. Grazzi."**

Is-Silta għall-Fehim mis-Smigh:

It-Titanic

Fil-bidu tal-1900 ma kienx hawn ajruplani u allura, biex wiehed imur minn pajjiż għall-iehor ried jaqsam bil-baħar. Żewġ kumpaniji kompetituri ta' xulxin kienu l-Cunard Line u l-White Star Line. Meta l-Cunard bniet żewġ vapuri b'saħħithom u veloċi, il-White Star ma setgħetx tibqa' lura u ma tibnix il-vapuri tagħha. Bruce Ismay, sid il-White Star, qabbad il-kumpanija Harland & Wolff sabiex tibnilu tliet vapuri kbar li isimhom kellu jirrifletti l-kobor tagħhom: Olympic, Titanic u Gigantic.

F'Marzu tal-1909, f'wiehed mill-baċiri ġewwa tarzna f'Belfast, l-Irlanda, infirex il-qafas tat-Titanic. Fis-sentejn ta' wara, eluf ta' ħaddiema mlew it-tarzna, tilgħin mal-armar, iħaddmu l-krejnijiet u jgħaqqdu l-biċċiet. Ħadd ma qagħad iħabbel moħħu mill-ispejjeż u bil-mod il-mod, it-Titanic għadda l-vapuri l-oħra, kemm mill-għoli kif ukoll mill-kobor. It-tmien gverti laħqu għoli ta' 17-il sular u mill-poppa sal-pruwa kellu tul ta' 40 xarabank. Il-vapur kellu pjanci tal-ħadid ħoxnin bejn 2.5cm u 5cm. Bħala miżura ta' sigurtà, dawn kienu maqsumin f'16-il kompartment. Il-vapur ma setax jegħreq, lanqas jekk titħaffer toqba u jegħrqu żewġ kompartmenti f'daqqa. Skont il-maġazin *The Shipbuilder*, it-Titanic ma seta' jegħreq b'xejn.

Fil-31 ta' Mejju tal-1911, it-Titanic tniżżel fl-ilma għall-ewwel darba. Aktar minn 100,000 ruħ ingabru sabiex jaraw it-Titanic jiġi varat. Il-vapur ħa sena biex inbena u meta kien lest wiehed seta' jgħid li kien lukanda ta' ħames stilel fuq l-ilma. Fuqu kien hemm ġimm, pixxina, kort tat-tenis, librerija u saħansitra kenn għall-klieb tal-passiġġieri. Il-kmamar abbord kienu jilqgħu fihom tliet klassijiet ta' passiġġieri: kmamar lussużi għall-passiġġieri tal-ewwel klassi; kmamar komdi għall-passiġġieri tat-tieni klassi; u kabini bis-sodod fuq xulxin għall-passiġġieri tat-tielet klassi. Il-magni tal-vapur, li kienu jdawru l-iskrejjen, kienu jaħdmu bl-istim li kien ġej minn 29 bojler tal-faħam.

Fl-10 t'April tal-1912, it-Titanic kellu jsalpa minn Southampton u jaqbad triqtu lejn New York. It-tmexxija tal-vapur kienet f'idejn il-Kaptan Edward John Smith u n-numru ta' ħaddiema abbord kien 'il fuq minn 900. Folol ta' nies marru jistennew bi ħġarhom it-tluq tiegħu. Ftit wara li daqq nofsinhar, instemgħu tliet tisfiriet. It-Titanic kien wasal biex isalpa. Hekk kif id-dgħajjes tal-irmonk ħassew li t-Titanic kien 'il barra biżżejjed, telqu ċ-ċimi u l-vapur telaq għal rasu, jofroq il-mewġ biex jibda l-ewwel vjaġġ tiegħu tant mistenni.

(silta addattata mill-ktieb *It-Titanic* ta' Mandy Tabone)

TMIEM IL-KARTA